

2. Zahájené byty

Metodicky jsou **zahájené byty** takové, které ve sledovaném období byly v domech, v nichž začala výstavba. A to bez ohledu na stav, zda v uvedeném období byly či nebyly tyto byty dokončeny. Informace o zahajovaných stavbách bytů jsou východiskem pro zpracování prognóz bytové výstavby.

2.1 Počet a struktura zahájených bytů

Na území České republiky byla v letech 1971 až 2005 zahájena výstavba 1 779 996 bytů. Historicky za toto období téměř dvou generací bylo zahájeno nejvíce bytů (438,0 tis.) v pětiletí 1971 – 1975. Maximální počet výstavby 96 162 bytů byl zahájen v roce 1974. Průměrně se tehdy ročně zahajovala výstavba 87,6 tis. bytů. V následujících pětiletých cyklech se objemy průměrného ročního počtu zahajované výstavby bytů postupně snižovaly až do krizového množství 54,3 tis. v období let 1991 – 1995, s minimem 7 454 zahájených bytových jednotek v roce 1993. Transformující se ekonomika České republiky se zotavila v druhé polovině devadesátých let minulého století. Ve stavebnictví se to projevilo opětným růstem průměrného ročního počtu zahajovaných bytů na 35,7 tis. v letech 2001 – 2005. O hloubce poklesu objemu zahajované bytové výstavby svědčí i to, že za 15 let období 1991 až 2005 se celostátně zahájila výstavba 388,9 tis. bytů, což je méně než za pětiletí 1971 – 1975. Počtem 43 747 nově zahájených bytů bylo v roce 2006 dosaženo od roku 1991 dosavadní nové maximum.

Celostátní tendence v zahajování bytové výstavby po roce 1990 se na území stávajícího Moravskoslezského kraje vzhledem k hlubším dopadům restrukturalizace jeho ekonomiky projevily ještě silnějším útlumem. V roce 1993 byl zahájen dosud minimální počet výstavby bytů (797). V dalších letech se počty zahajovaných bytů zvyšovaly až na jejich maximum 3 099 v roce 1998. Tento rok se vyznačoval atypicky zvýšeným počtem zahajovaných bytů (697) v bytových domech. Následně v roce 1999 se počet nově zahajovaných bytů propadl téměř o čtvrtinu na 2 393. Po meziročním zvýšení v roce 2000 v letech 2001 – 2005 pak počet zahajovaných bytů mírně klesal v ročním objemu od 2,4 tis. v letech 2001 a 2002 až po 2,0 tis. v roce 2005. V dalším roce 2006 došlo k razantnímu zvýšení téměř o polovinu, na 2 922 nově zahájených bytů.

Tab. 2.1.1 Zahájené byty podle druhu objektů v letech 1998 – 2006

	Zahájené byty celkem	v tom							Modernizace bytového fondu ¹⁾	
		stavby pro bydlení				domy s pečovatelskou službou	nebytové objekty	adaptované nebytové prostory		
		rodinné domy	bytové domy	nástavby, přístavby a vestavby						
				k rodinným domům	k bytovým domům					
		absolutně								
1998	3 099	1 301	697	758	134	29	27	153	1 928	
1999	2 393	1 059	100	672	168	127	75	192	2 104	
2000	2 574	965	166	536	108	129	102	568	2 344	
2001	2 370	1 035	293	503	75	64	127	273	1 521	
2002	2 352	1 046	274	454	153	149	70	206	1 976	
2003	2 101	1 225	88	404	93	104	71	116	1 281	
2004	2 017	1 246	71	380	52	76	100	92	1 396	
2005	2 006	1 261	62	364	71	-	124	124	2 055	
2006	2 922	1 519	436	315	139	171	304	38	5 905	
1998 – 2006	21 834	10 657	2 187	4 386	993	849	1 000	1 762	20 510	
		v procentech ze zahájených bytů celkem								
1998	100,0	42,0	22,5	24,5	4,3	0,9	0,9	4,9	x	
1999	100,0	44,3	4,2	28,1	7,0	5,3	3,1	8,0	x	
2000	100,0	37,5	6,4	20,8	4,2	5,0	4,0	22,1	x	
2001	100,0	43,7	12,4	21,2	3,2	2,7	5,4	11,5	x	
2002	100,0	44,5	11,6	19,3	6,5	6,3	3,0	8,8	x	
2003	100,0	58,3	4,2	19,2	4,4	5,0	3,4	5,5	x	
2004	100,0	61,8	3,5	18,8	2,6	3,8	5,0	4,6	x	
2005	100,0	62,9	3,1	18,1	3,5	x	6,2	6,2	x	
2006	100,0	52,0	14,9	10,8	4,8	5,9	10,4	1,3	x	
1998 – 2006	100,0	48,8	10,0	20,1	4,5	3,9	4,6	8,1	x	

¹⁾ modernizované byty představují kvalitativní zlepšení bytového fondu a nejsou tedy započítávány do úhrnu zahájených bytů

Ve struktuře zahajovaných bytů po celé hodnocené období dominovaly dle druhu objektů nejvyšším podílem rodinné domy. Spolu s nástavbami, přístavbami a vestavbami k rodinným domům se na zahajovaných bytech za léta 1998 – 2006 podílely ze 68,9 %. Významnější zastoupení z dalších druhů objektů měly z celkově zahajovaných bytů – téměř čtvrtinu bytové domy v roce 1998 a v roce 2000 pak obdobně u adaptované nebytové prostory. Mimo to se více než desetiprocentní podíl z počtu zahajovaných bytů prosadil u bytových domů v letech 2001, 2002 a 2006. V uvedeném posledním roce hodnocené období se (zčásti také v důsledku rekonstrukční módní vlny stavění loftových bytů v bývalých průmyslových stavbách) zvýšil na 10,4 % podíl nově zahajovaných bytových jednotek v nebytových objektech.

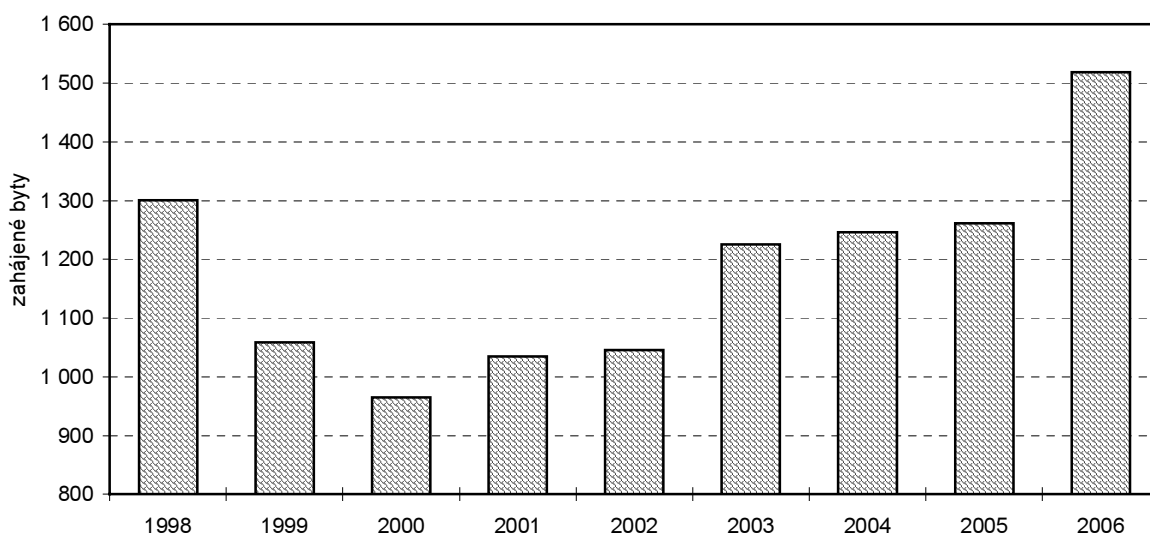
2.2 Byty zahájené v rodinných domech

V Moravskoslezském kraji ve výstavbě rodinných domů se zahajovalo v devítileté hodnocené časové řadě průměrně ročně 1 184 bytů. Pod touto úrovní byla léta 1999 – 2002 s minimem zahájených 965 bytů v roce 2000. Maximum z roku 1998 bylo překonáno počtem 1 519 zahájených bytů až v roce 2006. Po celé sledované období podíl bytů určených pro vlastní potřebu ze zahajovaných bytů neklesl pod 95 %. V letech 2004 a 2005 byly všechny zahájeny výlučně za tímto konečným účelem užití. Pro prodej po dokončení výstavby byla zahajována výstavba zanedbatelného množství bytů. Relativně vyšší, ale představující pouhých 4,1 %, byl počet zahájených bytů na prodej po dokončení výstavby v rodinných domech v roce 1999. Celkově byla v kraji za léta 1998 až 2006 zahájena výstavba 15 043 bytů v rodinných domech (včetně jejich přístaveb, nástaveb a vestaveb).

Tab. 2.2.1 Zahájené byty v rodinných domech (bez nástaveb, přístaveb a vestaveb) podle konečného užití a forem výstavby v letech 1998 – 2006

	Zahájené byty v rodinných domech (bez NPV) celkem	v tom podle konečného užití					pro prodej po dokončení výstavby
		pro vlastní potřebu					
		celkem	v tom podle formy výstavby			ostatní	
			družstevní	individuální	ostatní		
1998	1 301	1 296	-	1 296	-	5	
1999	1 059	1 016	-	1 015	1	43	
2000	965	938	-	936	2	27	
2001	1 035	1 030	-	1 029	1	5	
2002	1 046	1 036	-	1 000	36	10	
2003	1 225	1 223	-	1 223	-	2	
2004	1 246	1 246	-	1 242	4	-	
2005	1 261	1 261	-	1 261	-	-	
2006	1 519	.	.	.	.	.	

Graf 4 Zahájené byty v rodinných domech^{*)} v letech 1998 – 2006

^{*)} bez nástaveb, přístaveb a vestaveb

2.3 Byty zahájené v bytových domech

Výstavba bytů v **bytových domech** v Moravskoslezském kraji v hodnoceném období po roce 1998 prošla výraznou degesí. Z maxima v úvodním roce zahájených 697 bytů přišel v roce 1999 hluboký pád na pouhou jednu sedminu tohoto počtu. Následovalo mírné oživení v letech 2000 – 2002 a opětný pokles a stagnace v letech 2003 – 2005. Obrat k lepšímu signalizuje rok 2006. Obavy, že přeřazením bytové výstavby do vyšší sazby daně s přidanou hodnotou dojde k jejímu citelnému zdražení, motivovaly více investorů k aktivitě v zahajování těchto staveb. Celkem byla v kraji za devět let v bytových domech zahájena výstavba 2 187 bytů, z toho přes polovinu tvoří součet za první a poslední rok hodnoceného období. Spolu s nástavbami a přístavbami k bytovým domům bylo v uvedených objektech za léta 1998 – 2006 zahájena výstavba celkem 3 180 bytů.

Tab. 2.3.1 Zahájené byty v bytových domech (bez nástaveb, přístaveb a vestaveb) podle konečného užití a forem výstavby v letech 1998 – 2006

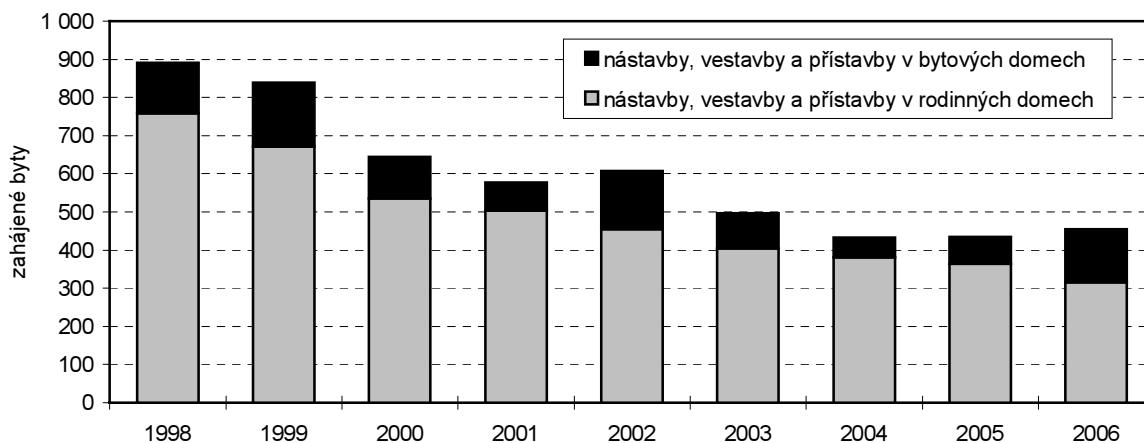
	Zahájené byty v bytových domech (bez NPV) celkem	v tom podle formy výstavby			Zahájené byty v bytových domech (bez NPV) ve výstavbě obecní a ostatní	v tom podle konečného užití			
		družstevní	obecní	ostatní		pro prodej po dokončení výstavby	komerční nájemné využití	sociální nájemné využití	ostatní využití
1998	697	-	622	75	697	-	82	80	535
1999	100	-	81	19	100	-	67	33	-
2000	166	-	113	53	166	45	8	78	35
2001	293	215	74	4	78	24	22	20	12
2002	274	-	229	45	274	45	65	99	65
2003	88	-	88	-	88	16	12	60	-
2004	71	-	37	34	71	-	34	37	-
2005	62	-	35	27	62	18	9	-	35
2006	436	-	-	-	-	-	-	-	-

Byty zahajované v bytových domech (bez družstevní výstavby) byly v letech 2000 – 2003 a v roce 2005 určeny relativně více (než u rodinných domů) pro následný prodej. Přesto ve struktuře bytů zahájených v bytových domech převažovala v kraji v letech 1999 – 2004 podle jejich konečného užití zahajovaná výstavba pro komerční a pro sociální nájemné. Podle forem výstavby (s výjimkou významnějšího, ale za celé sledované období však unikátního zahájení 215 družstevních bytů v roce 2001) se jednalo převážně o obecní výstavbu.

2.4 Byty zahájené formou nástaveb a přístaveb

V Moravskoslezském kraji bylo formou **nástaveb, přístaveb a vestaveb** zahájeno v hodnoceném období nejvíce bytů (892) v roce 1998. Pak se jejich počet (s výjimkou roku 2002) až do roku 2004 snižoval.

Graf 5 Zahájené byty v nástavbách, přístavbách a vestavbách podle druhu objektů v letech 1998 – 2006

V dalších dvou letech mírně stoupal. Podíl nástaveb a přístaveb na celkovém počtu zahájených bytů byl nejvyšší v roce 1999 a minimální v roce 2006. Počet nástaveb, přístaveb a vestaveb k rodinným domům měl po celé hodnocené období každoroční sestupný trend. Postupně klesl ze 758 v roce 1998 na 315 zahájených bytů v roce 2006. U nástaveb, přístaveb a vestaveb bytových domů se zopakoval po roce 1998 až do roku 2004 cyklus jeden rok růst – dva roky pokles. Závěrečné dva roky hodnoceného období byly vzestupné. Z celkového počtu zahajovaných nástaveb, přístaveb a vestaveb výrazně dominovaly ty v rodinných oproti bytovým domům. S výjimkou let 2002 a 2006 se podíl rodinných domů pohyboval mezi 80 – 88 procenty ze zahajovaných bytů v nástavbách, přístavbách a vestavbách. Naproti tomu jejich podíl na celkovém počtu zahájených bytů v rodinných domech od roku 1999 soustavně klesá. Podíl zahájených nástaveb a přístaveb k bytovým domům na celkovém počtu bytů zahájených v bytových domech nepravidelně meziročně stoupal i klesal v rozpětí od minima 16,1 % v roce 1998 po maximum 62,7 % v roce 1999.

Tab. 2.4.1 Zahájené byty v nástavbách, přístavbách a vestavbách podle druhu objektů v letech 1998 – 2006

	Zahájené byty v nástavbách, přístavbách a vestavbách		v tom v bytové výstavbě					
			rodinných domů			bytových domů		
	absolutně	podíl ze zaháje- ných bytů celkem (%)	absolutně	podíl z NPV celkem (%)	podíl ze zaháje- ných bytů v rodinných domech vč. NPV (%)	absolutně	podíl z NPV celkem (%)	podíl ze zaháje- ných bytů v bytových domech vč. NPV (%)
1998	892	28,8	758	85,0	36,8	134	15,0	16,1
1999	840	35,1	672	80,0	38,8	168	20,0	62,7
2000	644	25,0	536	83,2	35,7	108	16,8	39,4
2001	578	24,4	503	87,0	32,7	75	13,0	20,4
2002	607	25,8	454	74,8	30,3	153	25,2	35,8
2003	497	23,7	404	81,3	24,8	93	18,7	51,4
2004	432	21,4	380	88,0	23,4	52	12,0	42,3
2005	435	21,7	364	83,7	22,4	71	16,3	53,4
2006	454	15,5	315	69,4	17,2	139	30,6	24,2

2.5 Plynulost bytové výstavby

Počet dokončených na 100 zahájených bytů je ukazatelem **plynulosti bytové výstavby**. V Moravskoslezském kraji se po celé hodnocené období zmíněný ukazatel u bytů celkem nepřehoupl přes stovkovou hodnotu. V letech 2002 – 2005 se této hranici blížil překračováním úrovně hodnoty 95. Výrazným růstem počtu zahajovaných bytů v roce 2006 poklesl téměř na polovinu. Vývoj uvedeného ukazatele byl

Tab. 2.5.1 Dokončené byty na 100 zahájených bytů podle druhu objektů v letech 1998 – 2006

	Byty celkem	v tom							Moderni- zace bytového fondu ¹⁾	
		stavby pro bydlení					domy s pečova- telskou službou	nebytové objekty		adaptované nebytové prostory
		rodinné domy	bytové domy	nástavby, přístavby a vestavby						
k rodinným domům	k bytovým domům									
1998	56,9	58,2	49,6	49,1	100,0	65,5	70,4	75,8	62,8	
1999	74,0	78,3	148,0	57,0	73,8	22,0	72,0	107,3	66,1	
2000	70,0	91,8	56,6	71,5	108,3	14,7	42,2	45,6	55,5	
2001	84,3	92,5	88,7	88,7	116,0	134,4	32,3	44,0	74,6	
2002	97,7	100,6	67,9	101,3	57,5	50,3	77,1	185,4	75,6	
2003	98,9	82,5	76,1	92,1	81,7	205,8	100,0	230,2	110,1	
2004	99,4	87,2	195,8	94,5	198,1	236,8	51,0	92,4	95,1	
2005	95,9	89,9	137,1	98,9	87,3	x	94,4	72,6	93,5	
2006	55,9	63,7	23,9	80,3	35,3	15,2	44,4	257,9	30,3	
Roční průměr 1998 – 2006	79,1	81,4	65,3	77,2	84,6	85,2	58,5	92,1	63,3	

¹⁾ modernizované byty představují kvalitativní zlepšení bytového fondu a nejsou tedy započítávány do úhrnu rozestavěných bytů

v hodnoceném období dle druhů objektů odlišný. Plynulost výstavby v rodinných domech se zlepšovala od roku 1999 až do roku 2002, kdy bylo dokončeno 100,6 na 100 bytů zahájených. Po snížení tohoto ukazatele v roce 2003 následné dva roky stoupal a obdobně jako u bytů celkem přešel do poklesu v roce 2006 na hodnotu 63,7. V propočtu na roční průměr sledovaného období byla plynulost výstavby bytů vyšší u rodinných (81,4) než u bytových domů (65,3). V tomto průměrném vyjádření byl tento ukazatel ještě vyšší u rozsahem bytové výstavby malých forem – u adaptovaných nebytových prostor (92,1), u domů s pečovatelskou službou (85,2) a u nástaveb, přístaveb a vestaveb k bytovým domům (84,6).

Graf 6 Dokončené byty na 100 zahájených bytů v letech 1998 – 2006

